

SYLWETKI PROFESORÓW POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

144 2

MIECZYŚLAW BRONIKOWSKI
(1860—1955)

Mieczysław Bronikowski urodził się 31 XII 1860 r. w Sulęcinie, powiat Ostrów Maz., w wielodzietnej rodzinie ziemiańskiej. Był synem Józefa, zesłanego za udział w powstaniu styczniowym na Syberię. Nauki początkowe pobierał w domu rodzinnym, później kształcił się w progimnazjum W. Górskiego w Warszawie i w szkole realnej w Łowiczu, gdzie w 1881 r. uzyskał z wynikiem bardzo dobrym świadectwo dojrzałości. Jako uczeń zarabiał na swoje utrzymanie korepetycjami. W latach 1881—1886 odbywał studia w Instytucie Technologicznym w Petersburgu. Po ukończeniu studiów z dyplomem inżyniera technologa osiadł w Warszawie i tu rozpoczął pracę zawodową, początkowo na skromnych stanowiskach technicznych w warszawskich Zakładach Mechanicznych „Lilpop, Rau i Loewenstein” oraz w fabryce mechanicznej M. Rudnickiego i A. Kuczyńskiego w Pruszkowie pod Warszawą, a od stycznia 1888 r. jako inżynier konstruktor w Warszawskiej Fabryce Stali na Pradze.

Po kilku miesiącach przeniósł się na Ukrainę i podjął pracę w zakładach Południowo-Rosyjskiego Dnieprowskiego Towarzystwa Metalurgicznego w Kamieńskiem na Zaporozżu (obecnie: Dnieprodzierżyńsk), gdzie dyrektorem naczelnym był inż. Ignacy Jasiukowicz, zatrudniający liczną kadrę polskich inżynierów, techników i robotników. Przy współudziale tej kadry M. Bronikowski projektował i nadzorował budowę wielu obiektów fabrycznych i hutniczych urządzeń produkcyjnych, m.in. wielkiego pieca do wytopu żelaza, pracującego bez remontu kilka razy dłużej i z lepszą sprawnością niż to było praktykowane uprzednio. Później sprawował kolejno w miejscowych zakładach metalurgicznych funkcje szefa działu inwestycyjnego, naczelnika biura technicznego i naczelnika oddziału budowlanego.

W celu zapoznania się z najnowszymi osiągnięciami światowymi w dziedzinie technologii i konstrukcji budowlanych wyjeżdżał kilkakrotnie służbowo za granicę, m.in. zwiedził światową wystawę powszechną w Paryżu (1889) i zapoznał się z postępującą modernizacją i elektryfikacją zakładów przemysłowych w Niemczech. W 1905 r. został powołany na kierownika przedstawicielstwa handlowego rozbudowywanych na Zaporozżu zakładów metalurgicznych, a w 1907 r. objął stanowisko dyrektora oddziału rosyjskiego Zjednoczenia Fabryk Metalowych „Prodameta”, zajmującego się koordynacją sprzedaży wyrobów przemysłu metalurgicznego w całym Cesarstwie Rosyjskim.

M. Bronikowski był redaktorem i wydawcą monografii pt. „Opis Huty Dnieprowskiej Południowo-Rosyjskiego Towarzystwa Metalurgicznego” (wydanej w 1908 r. w Warszawie w wersji polskiej i rosyjskiej). Przebywając przez wiele lat na Ukrainie, udzielał się społecznie w miejscowych organizacjach polskich, m.in. jako prezes Stowarzyszenia Przemysłowców i Techników. Podczas I wojny światowej

wchodził w skład Komitetu Wojenno-Przemysłowego w Kijowie.

w Warszawie. Jako doświadczony fachowiec i organizator przemysłu został zaangażowany do pracy w Politechnice Warszawskiej. Z dniem 1 I 1921 r. został mianowany profesorem zwyczajnym (ad personam) na Wydziale Budowy Maszyn i Elektrotechniki (od czerwca 1921 r. na Wydziale Mechanicznym). Aż do przejścia na emeryturę w dniu 31 III 1927 r. kierował Katedrą i Zakładem Budownictwa Przemysłowego, a do końca roku akad. 1925/26 wykładał ten przedmiot i prowadził ćwiczenia z zakresu projektowania konstrukcyjnego dla studentów III roku na Wydziale Mechanicznym. Był autorem podręcznika akademickiego „Budownictwo przemysłowe”, którego część pierwszą wydano dwukrotnie w 1926 i 1928 r.

Równoległe z pracą dydaktyczną na uczelni, a także po przejściu na emeryturę, prof. M. Bronikowski współpracował bliżej z przemysłem zbrojeniowym, m.in. jako kierownik techniczny w Centralnym Zarządzie Wytwórni Wojskowych (później: Państwowych Wytwórniach Uzbrojenia), z ramienia którego przez sześć lat nadzorował budowę fabryk zbrojeniowych w Warszawie, Radomiu, Skarżysku-Kamiennej i Pionkach. Od 1928 r. do wiosny 1939 r. był zaangażowany zawodowo przy rozbudowie Chodakowskich Zakładów Tworzyw Sztucznych pod Sochaczewem, pracując tam m.in. jako kierownik techniczny, konsultant i doradca. W tym czasie przygotował do druku część drugą zakrojonego na większą skalę dzieła „Budownictwo przemysłowe” o objętości ok. 25 arkuszy wydawniczych (materiały te uległy zniszczeniu podczas powstania warszawskiego).

Prawie przez cały okres okupacji hitlerowskiej prof. M. Bronikowski przebywał w Warszawie w trudnych warunkach bytowych. Ze względu na podeszły wiek nie mógł podjąć żadnej pracy zarobkowej. Porządkował materiały do trzeciej części swego dzieła „Budownictwo przemysłowe”, ale znajdując się w ciężkich warunkach „moralnych i materialnych” nie potrafił się już zdobyć na pisanie. Po upadku powstania w 1944 r. podzielił los innych mieszkańców miasta; wysiedlony przez Niemców z Warszawy, znalazł schronienie u przyjaciół i znajomych w Łowiczu (w okresie międzywojennym był współzałożycielem i prezesem honorowym Koła Wychowawców Szkoły Realnej w Łowiczu z siedzibą w Warszawie).

W lipcu 1946 r. prof. M. Bronikowski powrócił do Warszawy. Aż do śmierci pozostawał pod opieką bratanka. Zmarł 10 III 1955 r. w Warszawie i został pochowany w grobowcu rodzinnym na cmentarzu Powązkowskim (kwatery 7-I-12/13). Był odznaczony rosyjskim Orderem św. Stanisława.

Opracowali:

Tadeusz Gumiński i Jerzy Kubiakowski